Queſtio.j. d
Circa quã ſic ꝓceditur. ⁊ ſuppoſito ꝙ votũ continẽ
tie vniuerſaliter impediat matrimoniũ. et ꝙ votum
ſolenne impediat contrahendũ ⁊ dirimat iam cõtra
ctum. querit̃ de voto ſimplici. vtrũ ſit impedimẽtuȝ
reſcindens ſiue impediẽs matrimoniũ. Et ꝙ nõ diri
mat dicit clemẽs papa extra de vouentibus et ordi
natis. ꝙ non pñt contrahere matrimoniũ. rurſus q̃
dam ⁊c̃. ꝙ votũ ſimplex impedit contrahendũ ẜ nõ
dirimit iã ꝯtractũ. ¶ Itẽ ñ magis obligat votũ ſim
plex ꝙ̃ iuramentũ. ẜ iuramentũ non impedit matri
moniũ ita vt dirimat iam ꝯtractũ. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ſi vo
tũ ſimplex matrimoniũ dirimeret. cũ votũ illd ſit oc
cultũ. et quilibet poſſet ſimulare ſe vouiſſe. qñcũqȝ mali
cioſe alter ꝯiugum vellet poſſet matrimoniũ ſeparari
etiã legittimũ. ¶ Itẽ videt̃ ꝙ nullo mõ ipediat ma
trimoniũ. qꝛ ſicut ſe hȝ matrimoniũ ꝯſũmatũ ad vo
tũ ſolennizatũ. ita matrimoniũ nõ ꝯſũmatũ ad vo
tũ non ſolẽniſatuȝ. Sed matrimoniũ non ꝯſũmatũ
non impedit votũ. g̃ nec dirimit. g̃ votũ non ſolenni
zatũ non impedit nec dirimit matrimoniũ. ¶ Sȝ cõ
tra. ratio quare votum reſcindit et dirimit matri
moniũ vt dicit magiſter in littera eſt. qꝛ vouẽtibus
non ſolum nubere. ẜ etiaȝ velle nubere eſt dãnabile.
et quia nuptie ſũt eis dãnabiles. iõ irritant̃. et hoc
non ſolum in voto ſolenni eſt. ẜ etiã in ſimplici. g̃ ⁊c̃.
¶ Itẽ clemens dicit ⁊ auctes in decretali ꝑmiſſa ꝙ
apud deũ non min⁹ obligat votũ ſimplex ꝙ̃ votuȝ
ſolenne. ſi g̃ non minus obligat. cũ obligatio voti ſo
lennis irritet matrimoniũ. videt̃ ꝙ et obligatio voti
ſimplicis. ¶ Itẽ qui voto ſimplici vouet ꝯtinentiã
tenet̃ nunꝙ̃ coire. g̃ quotienſcũqȝ coit peccat morta
liter. ẜ nullus põt obligari ad mortale peccatũ. g̃ cũ
matrimoniũ obliget ad coituȝ. iſte non põt obligari
matrimonio. ¶ Itẽ quero quare magis votũ ſolẽne
matrimoniũ dirimat ꝙ̃ ſimplex. Si dicas qꝛ priua
tum. et ideo non ſcandalizat nec pt probari. Cõtra.
quia matrimonium ꝯtractũ clanculo ſit irritat mr̃i
moniũ ſequẽs de facto ſicut ꝯtractũ in manifeſto. et
preterea votũ emiſſum in publico corã oĩbus etiam
in foro iudicat̃ ſimplex nec dirimit matrimoniũ iaȝ
contractũ. ¶ Rº dõm ꝙ votũ ꝯtinentie eſt tale votũ
50 ꝙ generaliter impedit matrimoniũ ꝯtrahẽdũ. ẜ nõ
generaliter dirimit iam contractũ niſi ſolẽnizatũ. et
ratõem huius aſſignant aliqui eccleſie inſtitutõneȝ.
Qꝛ cũ vouens ſit ꝑſona illegittima hoc nõ eſt ex vo
to. qꝛ in ipo matrimõio perfecto ꝯtinentia ſuari pt
ab eo qui debitũ non exigit ſed ſoluit. Vñ aug⁹ dicit
ꝙ cõputatur ꝓ ſanctificatõne ꝑfecta ſi non exigis ſȝ
reddis qd debes. Sed ꝙ impediat hoc ẽ ex cõſtitutõ
ne eccie cuius eſt ꝑſonas legittimas vel illegittimas
matrimonio determinare. Rõ aũt quare eccia de vo
to ſolenni inſtituit (vt dicunt) ẽ ꝙ in voto ſolẽni nõ
põt decipi. ⁊ põt in fractõe eius ſcãdalizari qꝛ publi
cũ eſt. ẜ in voto ſimplici neutrũ hȝ locũ qꝛ priuatum
eſt. Sed hec ſolutio videt̃ ſupponere duplex falſuȝ.
vnũ ꝙ ſit ab inſtitutõe eccie talis illegittimitas. ẜ q̃a
eccia vt cõiter dr̃ nõ pt ibi diſpenſare. põt aũt diſpen
ſare generaliter in ſuis ꝯſtitutõnib⁹. Aliud falſuȝ eſt
quia votũ ſolẽne nõ dr̃ qꝛ notoriũ vel publicũ. quia
votuȝ ꝙ̃tumcunqȝ publicetur (niſi aliud adſit) ſim
plex iudicatur. nec impedit matrimoniũ iã ꝯtractũ.
Vñ aliud eſt votum publicũ. aliud ſolenne. Iõ alia
51 rõ aſſignat̃ ⁊ accipit̃ a voti ſolẽnizatõe. Votũ enĩ ſim
pliciter ſolennizat̃. ſcȝ ordinis ſuſceptiõe. ꝓfeſſionis
emiſſione. et habitus ꝓfeſſoꝝ aſſumptione cũ aliis
q̃ hominẽ ꝓfeſſum oñdunt. Et hoc ẽ cõe in voti ſolẽ
nizatõne ꝙ fiat corã ꝑſona que locũ dei tenet. ⁊ q̃ vo
tum põt approbare. qꝛ i recipiẽte votũ ꝯtinẽtie trãſ
fertur ptãs corpis vouentis in aliũ. qꝛ ali⁹ adeſt qui
recipit. ẜ in voto ſimplici vbi hõ mera ſe obligat vo
lũtate et in nullius manib⁹ hoc facit. obligat̃ quidẽ.
ſed tñ dñium ſui corpis in alterũ non transfert. et qꝛ
qd tranſlatum ẽ in ptãteȝ vnius non pt trãſferri in
ptãtem alterius. ideo emiſſo voto ſolenni non põt
matrimoniũ ꝯtrahi in quo eſt tranſlatio dominij ꝓ
prij corpis. Sed qd tranſlatũ non ẽ adhuc transfer
ri põt. iõ voto ſimplici emiſſo põt mlr ptãtem ſui cor
poris in matrimonio dare. ideo ⁊ ſi ꝯtrahat ꝯtractũ
eſt. Amplius. in voto ſolenni deo ⁊ hoĩ obligat̃. ſic ⁊
in matrimõio. ⁊ qm̃ vtrobiqȝ eſt par obligatio. ⁊ par
obligatio non ſoluit vinculuȝ paris obligatõis. ẜ he
ne ꝑ potẽs ſuper vinculũ minoris obligatõis. iõ obli
gatio voti ſolẽnis non pt infringi ꝑ ſuꝑueniẽs vincu
lum matrimonij. hoc autẽ nõ iđo dico ꝙ facit ſcan
dalum. qꝛ et illud pt eſſe in voto ſimplici. ẜ hoc facit
obligatio duplex cũ tranſlatõne ptãtis in alteꝝ. Eſt
igitur hec ſũma rõnis. qꝛ votuȝ ſolẽne obligat equa
liter diſtricte duplici rõe non ſic ſimplex. iõ impedit. 52
¶ Ad illud g̃ qd obĩ ꝙ rõ irritatõis matrimonij ẽ
qꝛ pñſ votũ dãnabile eſt nubere. dõm ꝙ hoc nõ eſt
ratio tota ẜ ꝯcauſa. ¶ Ad illud qd obĩ ꝙ non min⁹ 53
obligat ⁊c̃. dõm ꝙ verũ eſt quãtuȝ ad culpã ſiue trãſ
greſſioneȝ. tñ minus obligat ꝙ̃tum ad alterius vin
culi ſolutõem vt fiat vis in hoc qd dicit quantuȝ ad
deũ. qꝛ h̃ dupl̃r dr̃. Vl̃ ꝙ̃tũ ad deũ vt obm. qꝛ votuȝ
aſtrigit ꝯſtrictõe neceſſitatis. Vl̃ ꝙ̃tũ ad deũ. i. ꝙ̃tũ
ad diuinũ iudiciũ. de⁹ aũt huc q̃ obligat⁹ ẽ voto ſolẽ
ni reputat mag̃ obligatũ ꝓ eo ꝙ ñ ſolũ reputat eũ
ligatũ ſibi ẜ etiam homi. non ſolũ reputat ꝓmiſſiõȝ
factã acceptã. imo ꝑ miniſtrũ ptãteȝ corpis eſſe trãſ
latã. et iđo deus iudicat ꝙ votũ ſolẽne impediat nõ
ſimplex. et hoc non tm̃ ẽ manifeſtũ in foro eccie ẜ eti
am in foro conſcie. ¶ Ad illud qd obĩ ꝙ tenet̃ nũꝙ̃ 54
coire. dõȝ ꝙ veꝝ eſt niſi fortiori vinculo ſoluat̃. ⁊ qꝛ
matrimoniũ fortius ẽ. iõ dicunt ꝙ cum ꝯſũmat̃ ma
trimoniũ tunc oĩno abſoluitur a voto. ſed debet de
eo piniam agere qꝛ votum violauit. vñ dicunt ꝙ põt
debitum reddere petere ⁊ ſoluere. Sed hoc non cre
do ſcilicet ꝙ abſoluatur a voto quantum ad matri
monium niſi inquantuȝ ius matrimonij compellit
eum agere contra votum. ſed non compellit ius ma
trimonij debitum petere. quia hoc eſt libertatis. ſed
ſolum ſoluere. ideo dico ꝙ poteſt ſine peccato ſolue
re. quia facit id ad qd tenetur. nũꝙ̃ tamẽ poteſt ſine
peccato petere. et ſi vxor moriatur tenetur omnino 55
continere. Qd tñ obijcit ꝙ matrimoniuȝ non conſũ
matum non impedit votuȝ. Ratio huius eſt qꝛ nul
lum fit ei preiudcium. poteſt enim vxor ſiue ſponſa
alteri nubere. ſed per matrimoniuȝ omni voto pre
iudicium generatur.

Queſtio.ij. e
De obligatione voti in compatione ad commutatõ
nem. vtrum poſſit commutari. Et ꝙ non videt̃. Le
uit̃. vltimo. Animal qd imolati dȝ dño. mutari nõ
pt nec i pei⁹ nec i meli⁹. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ eccs. v. qdcũꝙ̃ vo
ueris redde. g̃ ad illd qd vouet hõ tenet̃. g̃ ñ pt com
mutari. ¶ Itẽ ſi veritas locutõis conſiſtit in concor

dia volũtatis et intellect⁹. ſic vẽritas voti in concor
dia ꝓmiſſionis ⁊ ſolutõis. g̃ qñ vox diſcordat ab in
tellectu eſt ibi falſitas. g̃ ⁊ in voto qñ ꝓmiſſio a ſolu
tione. Sed vnuſquiſqȝ tenet̃ eſſe verax in ꝓmiſſiõe
g̃ ⁊c̃. ¶ Iteȝ ꝙ non poſſit ſine auctẽ ſuꝑioris videt̃.
ber. de diſpẽſatõe ⁊c̃. d hñ ordinatis mõaſterijs nul
lus meo cõſilio egredit̃ deſiderio artioris vite ſine
licentia ſuperioris. ſi g̃ de hoc magis tenet̃. pȝ ⁊c̃.
¶ Item ꝙ ſuperior nõ poſſit mutare videt̃. qꝛ eq̃ ob
ligat votũ ſolẽne vt matrimoniũ. ſed mr̃imoniũ nul
li⁹ auctẽ ſuꝑioris pt mutari. g̃ nec votũ. ¶ Cõtra. vo
tũ inſtitutũ eſt ad charitatẽ fouendã. ſed dicit ber. ꝙ
illud qd ex charitate inſtitutũ eſt. ꝯtra charitatẽ ſuſti
neri ñ dȝ. g̃ vbi eſt neceſſitas vel vtilitas cũ charitas
exigat pt cõmutari. ſȝ hoc eſt ꝓ votũ. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ſemꝑ
licet ꝓficere ſm ſtatũ. g̃ et votũ de bono in meli⁹ cõ
mutare. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ſi quis emittit duo vota in com
poſſibilia. quoꝝ alterũ eſt ꝑfectius. impleto ꝑfectio
ri abſoluit̃ ab alio qd prius vouit. g̃ ⁊c̃. ¶ Item ſicut
teſtamentũ eſt ꝓprie volũtatis ita et votũ. ſed ꝙ̃diu
hõ viuit põt mutare teſtamentũ. g̃ et votuȝ ſine oĩ
36 licentia. ¶ Rº dõm ꝙ licet votũ mutare ex cã. illđ. ſ.
qd recipit recõpenſatõeȝ. ſed nõ ex leuitate nec ex ꝓ
pria voluntate quã obligauit. ſed ex neceſſitate ſiue
vtilitate cuȝ ꝑlati auctẽ. excepto voto religionis. vel
etiã ſtatus ꝑfectõris in qd põt aliud votũ cõmutari
ſine ꝑlati licẽtia. quia ꝓpter ſui dignitatẽ licẽtiã dãt
iura. Sanũ eſt tñ ꝯſiliuȝ ꝙ fiat ſuꝑioris auctẽ. vbi ñ
creditur ꝙ ꝯtradicat. ne videat̃ ex leuitate ꝓcedere ⁊
auctẽȝ ſuꝑioris contemnẽ. Ratio aũt quare licet vo
tũ mutare ⁊ cõmutare eſt ꝓpter neceſſitatẽ ſuꝑueni
entẽ. vl̃ ꝓpẽ ꝑiculuȝ qd innnet frequẽter in obſerua
tione. vel ꝓpter maiorẽ vtilitatẽ et vouentis ⁊ alio
rum. In hijs enĩ rõ recta. ⁊ diuina illuſtratio mãifeſte
clamat ꝙ ꝑ mediatorẽ ⁊ ꝓcuratorẽ debeat et poſſit
ꝓuideri vt de⁹ non dãnificet̃. nec iſte ꝑiclitet̃. in q̃ et
iſte debuit ſaluari et deus honorari. et ꝓpter qd vo
37 tũ ordinatũ eſt fieri. ⁊ iõ ex hoc põt cõmutari. Qd tñ
obijcit de teſtamẽto nõ eſt ſile. qꝛ teſtamentũ nõ obli
38 gat vt votũ. ¶ Ad illud qd obĩ de leuit̃. ſm glo. ſoluẽ
39 dũ eſt ꝓpria auctẽ. ¶ Ad illud qd obĩ de eccle. dõȝ
ꝙ illud intelligit̃ in ſe vl̃ in equiualẽti. Et ꝑ hoc patȝ
de veritate. qꝛ cõcordat ipletio ꝓmiſſioni dũ dat̃ eq̃
ualens illi. Qd vo dicit berñ. de aſcẽdẽtibus ad alti
40 orẽ ſtatũ. credo ꝙ dr̃ conſulẽdo. ¶ Ad illd qd obĩ vl
timo de mr̃imonio ſoluẽdo. dõm ꝙ nõ eſt ſile. qꝛ vin
culũ matrimonij ligat nõ tm̃ rõne promiſſionis ſed
etiaȝ ſignatõis rei inſolubilis i quã nulla pt auctas.
Preterea. nõ eſt vnũ mr̃imoniũ meli⁹ alio ſicut vo
tũ. ⁊ iõ non cõpetit mr̃imoniũ ꝑmutari nec cõmuta
ri ſicut cõpetit de voto. Qõ. iij. f
De obligatione voti in cõpatione ad diſpenſatõem.
et querit̃ vtrũ ſumm⁹ pontifex poſſit diſpenſare i vo
to. ⁊ ꝙ ñ videt̃. qꝛ gloſa ſup illd pš vouete ⁊ reddite
⁊c̃. dicit. reddere eſt neceſſitatis. ſed circa ea q̃ ſunt
de neceſſitate ſalutis nõ põt diſpenſari. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ
obligatio eſt ſm ius naturale. qd patȝ. qꝛ oĩ tpe cu
currit. ſed põtifex nõ pt in ea q̃ ſunt iuris naturalis.
g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ber. dicit quedã ſũt ꝑcepta moralia ꝑme
tabule ordinãtia ad deũ. quedã ſcđe ordinãtia ad ꝓ
ximũ. quedã ſuꝑaddita vt canonice ſanctões ⁊ pr̃m
inſtituta. In ꝑmis nõ põt diſpẽſare nec hõ nec de⁹.
In ſcđis non hõ ſed de⁹. In tercijs. et hõ ⁊ de⁹. Rõ
aũt huius ẽ qꝛ ꝑcepta ꝑme tabule imediate ordinãt
ad deũ. ſi g̃ votũ immediate ordinat ad deũ. videtur
⁊c̃. ¶ Itẽ q̃ non facit qd ꝓmittit mẽtit̃. ſed papa nõ
pt diſpẽſare in mendacio. g̃ nec in voto. ¶ Itẽ ꝙ nõ
in voto cõtinentie ſpãliter videt̃ Eccle. xxvi. Nõ eſt
digna põderatio ꝯtinẽtis aĩe. ſi g̃ ꝯtinẽtia nullo mõ
põt recõpenſari. pȝ ⁊c̃. ¶ Itẽ ꝙ nec in voto paupta
tis videt̃. qꝛ ꝑfecti⁹ eſt ꝓ deo mẽdicare ꝙ̃ ꝯtinere. g̃
ꝑfecti⁹ eſt votũ pauptatis. g̃ ſi diſpẽſare ñ põt i voto
cõtinẽtie. nec pauptatis. ¶ Item ꝙ nec in voto obe
dientie videt̃. qꝛ hoc eſt ꝑfectiſſimũ. qꝛ i caſtitate vin
cit hõ corpus ſuũ. in pauptate mundũ. i obedia ma
ctat hõ ſeipm̃. g̃ ⁊c̃. ¶ Sȝ cõtra. ꝙ poſſit in oĩ diſpẽ
ſare videt̃. qꝛ votũ vnũ nõ min⁹ obligat ꝙ̃ aliđ. Sȝ
põt diſpẽſare in aliq̃ vtpote i voto ꝑegrinatõis ⁊ ab
ſtinentie. g̃ et in oĩ. ¶ Itẽ ꝙ ſpãliter in voto cõtinen
tie videt̃. qꝛ diſpẽſatio locũ hȝ vt dicit ber. vbi cadit
neceſſitas vel cõmunis vtilitas. Sed poſſibile eſt ꝙ
aliquis ex defectu mulieris incurrat ꝑiculũ mortis.
ſicut dicit̃ de rege lodouyco. Et poſſibile eſt ꝙ oẽs
moriant̃ qui pñt generare ſolo eo remanente q̃ vo
uit. ⁊ remanẽte papa et muliere. g̃ ſi neceſſitas ẽ con
ſeruatõis ſpẽi. in caſu iſto poſſet ꝯtrahere. Itẽ poſ
ſibile eſt ex mr̃imonio pacẽ eccie dari que ẽ cõis vtili
tas. ⁊ cõis vtilitas ꝑferẽda ẽ bono ꝑuato. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ
ꝙ in voto pauptatis videt̃. qꝛ diſpẽſare pt i voto ab
ſtinentie. ſed mai⁹ eſt carnẽ ſuã macerare ꝙ̃ diuitias
dimittere. g̃ ⁊c̃. ¶ Itẽ ꝙ in voto obedie videt̃. qꝛ ſum
mus põtifex aſſumit de religionib⁹ ad dignitates et
ꝑlatões. ſȝ ſic aſſumpti nõ tenent̃ obedire ꝑlatis ſui
ordinis q̃bus vouerũt obediam. g̃ ⁊c̃. ¶ Rº dõm ꝙ 41
diſpenſatio dr̃ dupl̃r. Vno mõ iuris relaxatio. Alio
mõ iuris declaratio. Dicũt g̃ aliqui ꝙ papa põt i vo
to diſpenſare ſm ꝙ diſpenſatio eſt iuris relaxatõ. eo
ꝙ ei⁹ auctas eſt contra obligatõem voti. Et rõeȝ hu
ius aſſignant. qꝛ papa eſt immediatus oĩm ꝑlatus.
⁊ ad ipm̃ ſpectat oĩm ordinatio. maxie quãtuȝ ad ea
q̃ ſunt ſuperogatõis. ⁊ qꝛ oĩm volũtates ei⁹ ſubſunt
aucti ⁊ diſpoſitõi. iõ nullũ votũ alit̃ dȝ emitti niſi cũ
hac conditõne ꝙ tunc credat̃ irritum. cũ dñs papa
de vouente aliter duxerit diſponendũ. et ideo null⁹
obligatur ad votum faciendũ cũ papa aliter diſpo
nit. Qꝛ ſi illaȝ conditõeȝ non apponat. tñ non poteſt
eam excludere. et ideo dicunt ꝙ in oĩ voto poteſt
diſpenſare. et ab oĩ tali obligatione abſoluere. Et
ad oẽs rationes rñdent ꝙ nõ eſt ibi obligatio abſo
luta ſed condicionata. et iõ diſpẽſare põt. cũ poſſit il
lã ꝯditõeȝ infligere. ſi ſibi aliud de vouẽte placet di
ſponere. Sed alij dicũt ꝯtra. qꝛ cũ illa deo ꝯplaceãt.
et abſqȝ dubio bona ſint. ſine heſitatõe totis viſceri
bus implenda ſũt. Videt̃ etiam cũ de⁹ voluerit vnũ
queqȝ liberũ eſſe. ꝙ vnuſquiſqȝ ſine conditõe aliqua
talia poſſit ⁊ dẽat vouere. Et iõ dicunt ꝙ papa i ma
lo voto tm̃ pt diſpẽſare ſm ꝙ diſpẽſare ẽ iuris relaxa
tio. qꝛ obligatio voti pẽdet ex iure diuo nõ hũano ex
iure nãli nõ ex ꝯſtitutõne patrũ. Preterea papa nõ
hȝ poſſe nec auctẽm in votũ relaxãdo ius. qꝛ illd nõ
eſt ei ſubiectũ. hȝ tñ ptãtẽ ꝙ̃tũ ius ſibi dat. ⁊ iõ diſpẽ
ſare pt ſm qd diſpenſatio eſt iuris declaratio. et hec
põ eſt rõnabilior ⁊ ſecurior. qꝛ magis ꝑ ipam ſatiſfit
cõſcie. ¶ Ad intelligẽtiã ei⁹ eſt notandũ ꝙ ius obliga 42
tõis voti ꝯſtituit̃ ex duplici iure naturali. ex hoc viȝ
ꝙ hõ debet eſſe verax in promiſſo. et ex alio ꝙ nihil
dȝ hõ ꝓmittẽ niſi ſalua ſua ſalute ⁊ diue maieſtatis
honore. g̃ ex iure naturali ẽ ꝙ q̃s ꝑ votũ non ipediri